

OLIMPIADA LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ
Etapa națională, Bistrița, 3-6 aprilie 2014
Nivelul 2 – clasele a VII-a și a VIII-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- Textul ce depășește limita maximă de rânduri, în cazul în care aceasta este precizată, nu va fi luat în considerare.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție fiecare text de la cele trei subiecte, apoi cerințele și răspunde cât mai bine posibil.

SUBIECTUL I

30 de puncte

Bătrânul și marea

de Ernest Hemingway

(fragment)

Puștiul luă pătura veche, de armată, care stătea pe pat și o întinse pe spătarul scaunului și peste umerii bătrânului. Erau niște umeri ciudați, încă zdraveni, deși foarte îmbătrâniți, ca și gâtul lui, care îi rămăsese puternic, iar când bătrânul dormea și capul îi cădea în piept, aproape că nici nu i se mai vedeau ridurile de pe ceafă. Cămașa îi fusese peticită de atâtea ori, încât semăna cu vela¹ de la barcă, iar peticele fuseseră decolorate de soare în nuanțe dintre cele mai felurite. Capul bătrânului era totuși foarte îmbătrânit, iar când ținea ochii închiși, chipul său se golea de viață. Ziarul îi stătea pe genunchi, iar greutatea brațului său îl împiedica să zboare în bătaia vântului de seară. Bătrânul era desculț.

Puștiul îl lăsă să stea așa, iar când se întoarse, îl găsi dormind în continuare.

— Trezește-te, bătrâne, spuse el și-și lăsă mâna pe unul din genunchii lui.

Bătrânul deschise ochii și, preț de o clipă, păru că revine de undeva de foarte departe. În clipa următoare zâmbi.

— Ce-ai adus? întrebă el.

— Cina, răspuse puștiul. O să luăm cina.

— Nu prea mi-e foame.

— Hai și mănâncă. Nu se poate să pescuiești și să nu mănânci.

— Am mai făcut-o, zise bătrânul, ridicându-se și luând ziarul, pe care îl împături.

Apoi începu să adune și pătura.

— Ține pătura pe lângă tine, zise puștiul. Cât timp trăiesc eu, n-o să ieși la pescuit fără să mănânci.

— Atunci trăiește mult și ai grijă de tine, răspuse bătrânul. Ce-avem de mâncare?

— Fasole neagră, orez, banane coapte și niște tocăniță.

Puștiul adusesese mâncarea de la Terasă într-un sufertaș² de metal cu două compartimente. Cele două seturi de tacâmuri – cuțit, furculiță și lingură – le ținea în buzunar, învelite fiecare în câte un șervețel de hârtie.

— Cine ți-a dat așa ceva?

— Martin. Proprietarul.

— Trebuie să-i mulțumesc.

— I-am mulțumit eu deja, îl asigură puștiul. Nu-i nevoie să-i mai mulțumești și tu. [...]

— Tocănița asta a ta e excelentă, comentă bătrânul.

¹ *Velă* - pânză de corabie, care asigură deplasarea navei sub acțiunea vântului;

² *Sufertaș* - ansamblu de vase cu care se transportă mâncarea;

- Povestește-mi despre baseball, îi ceru puștiul.
— În Liga Americană, cei de la Yankees fac legea, așa cum am și zis, îi spuse fericit bătrânul.
— Azi au pierdut, zise puștiul.
— Asta nu înseamnă nimic. Marele DiMaggio e iarăși în formă.
— Mai au și alți oameni în echipă.
— Normal. Dar el face legea. În cealaltă divizie, între Brooklyn și Philadelphia, trebuie să țin cu Brooklyn. Dar după aia mă gândesc la Dick Sisler și la loviturile lui meseriașe de pe vechiul stadion.
— Nimic nu se compară cu alea. Tipul a dat cele mai lungi mingi pe care le-am văzut vreodată.
— Îți aduci aminte de vremea când trecea pe la Terasă? Aș fi vrut să-l iau cu mine la pescuit, dar mi-era prea rușine ca să-l întreb. Și-atunci te-am rugat pe tine să-l întrebi, dar și ție ți-a fost prea rușine.
— Știu. Mare greșeală am făcut! Poate că ar fi venit cu noi. Am fi avut ce să ținem minte toată viața!
— Mi-ar plăcea să-l iau cu mine la pescuit pe marele DiMaggio, zise bătrânul. Se zice că taică-său era pescar. Poate c-a fost tot așa de sărac ca și noi și-atunci ar înțelege. [...]
— Acum, zău, cine-i mai bun ca manager³, Luque sau Mike Gonzalez?
— Eu zic că-s egali.
— Iar cel mai bun pescar ești tu.
— Nu. Știu alții mai buni. [...]
— Știu mulți pescari buni și câțiva foarte buni. Dar niciunul ca tine.
— Mulțumesc. Mă umpli de bucurie. Sper să nu mă trezesc că apare un ditamai peștele, unul care să ne arate că ne-am înșelat.
— Dacă mai ești atât de puternic precum ziceai, un asemenea pește nici nu există.
— S-ar putea să nu fiu atât de puternic pe cât cred, spuse bătrânul. Dar știu multe șmecherii și sunt plin de hotărâre.
— Acum ar trebui să te duci să te culci, ca să fii odihnit mâine-dimineață. Duc eu lucrurile astea înapoi la Terasă.
— Atunci noapte bună. O să te trezesc mâine-dimineață.
— Tu ești ceasul meu deșteptător, zise puștiul.
— Vârsta e ceasul meu deșteptător, îi răspunse bătrânul. De ce se trezesc bătrânii devreme? Ca să aibă parte de o zi mai lungă?
— Nu știu, spuse puștiul. Tot ce știu e că băieții dorm buștean până târziu.
— Mi-aduc și eu aminte, comentă bătrânul. O să te trezesc la vreme.
— Nu-mi place să mă trezească el [tatăl băiatului]. E ca și cum i-aș fi inferior.
— Știu.
— Somn ușor, bătrâne. [...]

*

Ușa casei în care locuia puștiul era descuiată, așa că bătrânul o deschise și intră, călcând încetșor cu tălpile lui desculțe. Puștiul dormea pe un prici⁴ din prima încăpere, iar bătrânul îl văzu limpede în lumina lunii muribunde, ce se strecura înăuntru. Îl prinse cu blândețe de un picior și îl țină așa până când puștiul se trezi, se răsuci și se uită la el. Bătrânul dădu din cap aprobator, iar puștiul își luă pantalonii de pe scaunul de lângă pat și, stând așezat pe prici, și-i trase pe el. Bătrânul ieși pe ușă și puștiul veni după el. [...]

O luară înapoi pe drum până la coliba bătrânului. În întuneric, cât era drumul de lung, se vedeau bărbați desculți care își cărau catargele bărcilor. Când ajunseră la coliba bătrânului, puștiul băgă într-un coș colacii de sfoară, harponul⁵ și cangea⁶, iar bătrânul își puse pe umăr catargul, cu vela strânsă.

— Vrei o cafea? întrebă puștiul.

³ *Manager* - persoană care însoțește în turneu un sportiv sau o echipă sportivă, fiind responsabilă de problemele financiare și organizatorice;

⁴ *Prici* - pat rudimentar;

⁵ *Harpon* – unealtă în formă de lance, prinsă cu o frânghie lungă și groasă și întrebuințată la vânarea balenelor etc.;

⁶ *Cange* – prăjină lungă de lemn, având un vârf metalic cu unul sau două cârlige, utilizată la acostarea navelor mici sau la prinderea unui obiect de la distanță;

— Stai să punem uneltele în barcă și după aia o să bem.

Băură cafea din niște cutii metalice de lapte condensat la un local pentru pescari ce se deschidea devreme.

— Cum ai dormit, bătrâne? întrebă puștiul.

Deja începea să se trezească, deși încă îi venea greu să se scuture de somn.

— Foarte bine, Manolin, zise bătrânul. Azi mă simt încrezător.

— Și eu, spuse puștiul. Acum stai să aduc sardelele tale și pe-ale mele și momelile tale proaspete. El [tatăl] își aduce singur uneltele. Nu vrea să lase pe nimeni să-i care niciodată nimic.

— Suntem diferiți, comentă bătrânul. Eu te las să-mi cari lucrurile de pe vremea când aveai cinci ani.

— Știu, spuse puștiul. Mă-ntorc imediat. Mai bea o cafea. Aici ni se dă pe datorie.

Puștiul ieși, călcând cu picioarele goale pe stâncile de coral, și se îndreptă spre ghețăria unde erau depozitate momelile.

Bătrânul își bău cafeaua fără grabă. Știa că n-o să mai aibă parte de nimic altceva toată ziua și că trebuie să se bucure de ea. Trecuse deja multă vreme de când i se urâse să mai mănânce și nu-și lua niciodată nimic pentru prânz. La prora⁷ bărcii avea o sticlă cu apă și altceva nici că-i mai trebuia toată ziua. Puștiul se întoarse deja cu sardelele și cu cele două momeli, învelite într-o bucată de ziar. O porniră amândoi pe cărarea spre barcă, simțind sub tălpi nisipul zgrunțuros⁸. [...]

Soarele apăru palid din mare, iar bătrânul zări și celelalte bărci, împrăștiate de curent, care pluteau în apa mai puțin adâncă și mult mai aproape de țărâm. Apoi soarele luminează mai puternic și apa luci tăios, iar când discul lui se arată complet, întinderea netedă îi reflectă lumina în ochii bătrânului, care îl ustură atât de tare, încât omul vâsli fără să se mai uite la soare. Privea în jos, în profunzimea apei, și urmărea sforile ce se lăsau drept în jos, în adâncuri. Se pricepea să le țină mai drepte decât oricine altcineva, astfel încât la fiecare nivel din bezna curentului să existe câte o momeală exact în locul unde voia el, pentru orice pește ce înota pe-acolo. Alții își lăsau sforile să plutească, duse de curent, așa că uneori abia dacă ajungeau la vreo sută, o sută zece metri, măcar că pescarii își închipuiau că ar sta la o sută optzeci. „Dar eu le pun exact așa cum trebuie”, se gândi bătrânul. „Doar că nu mai am noroc. Dar cine știe? Poate că azi. Nicio zi nu seamănă cu cealaltă. E mai bine să fii norocos. Numai că eu vreau mai degrabă să le pun cum trebuie. Ca să fii pregătit atunci când dă norocul peste tine.” [...]

Soarele era acum cu două ceasuri mai sus pe cer și nu-i mai rănea ochii atât de tare atunci când bătrânul privea înspre răsărit. Norii de deasupra uscatului se ridicară acum ca niște munți și coasta deveni doar o linie lungă și verde, cu niște dealuri gri-albăstrui în spatele ei. Apa se făcuse de un albastru întunecat, atât de întunecat, încât părea aproape mov. Când bătrânul se uită în jos, la ea, văzu în apa întunecată viermuiala roșiatică a planctonului și lumina ciudată pe care o isca soarele în apă. Se uită la undițele sale, ca să-și dea seama dacă sforile stau întinse cum trebuie în apă, din cât putea el să observe, și se bucură că vede atât de mult plancton⁹, fiindcă asta însemna și mult pește.”

⁷ *Prora* – partea din față a unei nave;

⁸ *Zgrunțuros* – granulos, cu asperități;

⁹ *Plancton* – totalitatea (micro)organismelor care plutesc libere în pătura superficială a apelor;

A. (4 puncte: câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect)

Scrive pe foaia de concurs litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Cu ce se îndeletnicește bătrânul prieten al lui Manolin?

- a) e jucător de baseball
- b) nu are nicio meserie
- c) e lucrător în armată
- d) e pescar

2. De ce îl vizitează Manolin, seara, pe prietenul lui cel vârstnic?

- a) pentru a-i citi ziarul
- b) pentru a-l veghea când doarme
- c) pentru a lua cina împreună
- d) pentru a sta de vorbă cu el

3. De la ce vârstă puștiul cară lucrurile bătrânului?

- a) de la 5 ani
- b) de la 10 ani
- c) de la 2 ani
- d) de la 4 ani

4. Care secvență sugerează condiția materială modestă a bărbatului?

- a) „Capul bătrânului era totuși foarte îmbătrânit, iar când ținea ochii închiși, chipul său se golea de viață.”
- b) „Trecuse deja multă vreme de când i se urâse să mai mănânce și nu-și lua niciodată nimic pentru prânz.”
- c) „Cămașa îi fusese peticită de atâtea ori, încât semăna cu vela de la barcă, iar peticele fuseseră decolorate de soare în nuanțe dintre cele mai felurite.”
- d) „Erau niște umeri ciudați, încă zdraveni.”

B. (4 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei principale ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- 1. În zori, cei doi se pregătesc de pescuit.
- 2. Puștiul nu dorește să fie trezit de tatăl lui, ci de bătrân.
- 3. Bărbatul urmărește sforile și momelile aruncate în adâncuri.
- 4. În apă, se vede planctonul roșiatic.
- 5. Seara, Manolin își vizitează prietenul vârstnic și solitar.
- 6. Bătrânul îl trezește pe băiat.
- 7. Manolin discută cu bătrânul pescar despre sport și sportivi.
- 8. Înainte de a se avânta în larg, bărbatul își savurează cafeaua.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare din cerințe)

- 1. Precizează două motive de bucurie ale bătrânului, în dimineața călătoriei pe mare.
- 2. Enumeră cele două lucruri pe care puștiul i le aduce bărbatului, din ghețarie.
- 3. Prezintă într-un text de 6-8 rânduri, legătura dintre copil și bătrân, pornind de la sugestiile oferite de următoarele secvențe:

a) „ — Hai și mănâncă. Nu se poate să pescuiești și să nu mănânci.

— Am mai făcut-o, zise bătrânul, ridicându-se și luând ziarul, pe care îl împături.

Apoi începu să adune și pătura.

— Ține pătura pe lângă tine, zise puștiul. Cât timp trăiesc eu, n-o să ieși la pescuit fără să mănânci.

— Atunci trăiește mult și ai grijă de tine, răspunse bătrânul.”

b) „Puștiul dormea pe un prici din prima încăpere, iar bătrânul îl văzu limpede în lumina lunii muribunde, ce se strecura înăuntru. Îl prinse cu blândețe de un picior și îl ținu așa până când puștiul se trezi, se răsuci și se uită la el. Bătrânul dădu din cap aprobator, iar puștiul își luă pantalonii de pe scaunul de lângă pat și, stând așezat pe prici, și-i trase pe el. Bătrânul ieși pe ușă și puștiul veni după el.”

4. Explică, într-un text de 6-8 rânduri, atitudinea bătrânului față de norocul la pescuit.

D. (10 puncte)

Argumentează, într-o compunere de 15-20 de rânduri, dacă bătrânul este „cel mai bun pescar”, după cum îl numește Manolin, valorificând informațiile din textul citat.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

Ce este un e-book?

Un e-book sau cartea electronică este un fișier electronic digital ce cuprinde textul și, dacă este cazul, imaginile unei cărți tipărite. Acestea sunt protejate printr-un sistem de gestiune a drepturilor digitale de tip *digital rights management* (DRM).

Cum se poate citi un e-book?

Cartea electronică este o carte virtuală și poate fi citită pe mai multe tipuri de aparate portabile: e-reader, smartphone, tabletă, dar și pe calculatorul personal.

Ce este un e-reader?

e-Readerul este un dispozitiv creat pentru lectura cărților electronice. Acesta nu obosește ochii și este foarte ușor de utilizat. Paginile e-readerului imită foarte bine paginile unei cărți tipărite și poate fi, în același timp, o „bibliotecă” cu o capacitate imensă de stocare.

Care sunt avantajele citirii unui e-book?

Cărțile electronice pot fi lecturate pe diverse dispozitive: pe calculatorul personal, pe laptop, pe tabletă și chiar pe e-reader sau pe telefon. Acestea pot fi utilizate în orice moment, oriunde v-ați afla: la birou, în deplasări, acasă. Se pot stoca mii de titluri, astfel încât poți avea la dispoziție o bibliotecă imensă.

e-Readerele nu obosesc ochii datorită ecranelor cu cerneală electronică și fac din lectură o experiență cu totul relaxantă.

e-Bookurile se pot procura într-un timp foarte scurt prin comanda online și costurile sunt reduse față de cărțile tipărite.

e-Bookurile nu se deteriorează în timp și ocupă un spațiu virtual redus.

Lectura electronică ajută la protejarea mediului înconjurător.

Care sunt formatele în care se poate găsi un e-book?

e-Bookurile pot avea diferite formate, dintre care, cele mai utilizate trei formate sunt: PDF, ePUB și MOBI. *Formatul ePUB* – este formatul principal pentru majoritatea e-readerelor, excepție făcând doar dispozitivul Kindle de la Amazon. *Formatul MOBI* – este folosit pentru citirea e-readerelor Amazon Kindle. *Formatul PDF* – nu este propriu-zis un format de e-book, dar este cel mai cunoscut și mai folosit. Aceasta are o structură fixă a paginii ceea ce îngreunează citirea pe dispozitivele de mici dimensiuni (e-reader, smartphone). Avantajul acestui format îl reprezintă faptul ca aproape orice calculator are deja instalat software-ul¹⁰ necesar pentru redarea documentelor.

Cum se protejează drepturile de autor?

e-Bookurile sunt protejate împotriva folosirii abuzive printr-un sistem de gestiune a drepturilor digitale de tip Digital Rights Management (DRM). În acest moment sunt două modalități de a proteja cărțile electronice împotriva distribuirii neautorizate:

Adobe DRM – protejează cărțile în formatele PDF și ePUB, nefiind însă compatibil cu MOBI. Pentru a citi cărțile protejate astfel, e nevoie de instalarea Adobe Digital Editions.

¹⁰ *software* - sistem de programe pentru computere.

Social DRM – protejează e-bookurile cu formatele ePUB și MOBI. Acesta presupune inscripționarea e-bookurilor cu datele personale ale cumpărătorului pentru a preveni distribuirea neautorizată, în consecință, e-book-urile nu pot fi listate.

Cum poți cumpăra un eBook?

Cărțile în format electronic se găsesc în meniul eBooks al magazinului online. Cartea dorită poate fi găsită și folosind modulul de căutare din partea de sus a paginii. Cumpărarea se face prin simpla adăugare a e-Book-urilor în coșul de cumpărături.

(www.wolterskluwer.ro)

A. (10 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, în enunțuri, răspunsuri la fiecare din următoarele cerințe:

1. Numește aparatele portabile pe care poate fi încărcată o carte virtuală.
2. Precizează un avantaj și un dezavantaj al utilizării *formatului PDF*.
3. Menționează diferența dintre un e-book și un e-reader.
4. Descrie modalitățile prin care se poate preveni distribuirea neautorizată a cărții electronice.
5. Exprimă-ți, în 4-6 rânduri, opțiunea pentru cartea electronică sau cartea tipărită, valorificând informații din text.

B. (10 puncte)

Consideri că lectura unei cărți electronice este o „experiență cu totul relaxantă”? Redactează un text de 10-15 rânduri, în care să-ți motivezi răspunsul.

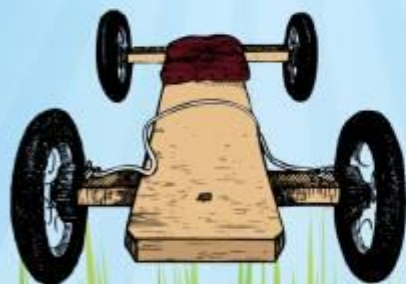
SUBIECTUL al III-lea

10 puncte

Privește afișul reprodus pe pagina următoare, apoi formulează răspunsuri la fiecare dintre următoarele cerințe, raportându-te la acesta:

1. Extrage de pe afiș următoarele informații referitoare la cartea care urmează să fie lansată: editura, publicul-țintă, titlul, numele autorilor. **(2 puncte)**
2. Numește două motive posibile pentru care substantivele „pericole” și „băieți” sunt scrise diferit ca mărime și culoare față de restul textului. **(2 puncte)**
3. Precizează două argumente care justifică prezența pe afiș a diferitelor obiecte folosite în jocurile băiețești. **(2 puncte)**
4. Formulează, în 4-6 rânduri, un punct de vedere personal despre semnificația afirmației: „Cele mai frumoase jocuri nu sunt pe calculator”, valorificând atât mesajul verbal, cât și mesajul vizual de pe afișul oferit ca suport. **(4 puncte)**

Cele mai frumoase jocuri
nu sunt pe calculator

Editura Vellant lansează:

Cartea Pericolelor Pentru Băieți

de Conn & Hal Iggulden

- o carte periculoasă pentru băieți de la 8 la 80 de ani -

ateliere în aer liber :: concursuri :: idei de joacă

CODURI SECRETE ➤ AVIOANE & BOMBE DE HĂRTIE ➤ CUM NE ORIENTĂM ÎN NATURĂ ➤ CUM SE
RIDICĂ UN CORT ➤ CUM SĂ FACI FOCUL [ÎN SIGURANȚĂ] ➤ CUM SE FACE UN NOD MARINĂRESC
ȘI MULTE ALTELE

SĂMBĂTĂ, 27 MARTIE, de la 11:00, în GRĂDINA VERONA

Cărturești Verona, Str. Pictor Arthur Verona, 13-15

Parteneri:

